

Kontrollutvalget i Alta kommune

Møte nr. 3/2021
29. november 2021

Arkivkode
4/1 01
Journalnr.
2021/11131-4

S A K S F R E M L E G G / I N N S T I L L I N G

Sak 24/2021

RAPPORT ETTER FORVALTNINGSREVISJON - RUS OG PSYKISK HELSEVERN

Saksbehandler: Bård Larsson

Vedlegg:

- Rapport etter forvaltningsrevisjon «Rus og psykisk helsevern» mottatt 18. oktober 2021 fra Vefik IKS

Saksdokumenter (ikke vedlagt):

- Saksframlegg og kontrollutvalgets vedtak - sak 20/2020 i møte 21. september 2020
- Prosjektskisse forvaltningsrevisjon «Rus og psykisk helsevern» – Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS
- Saksframlegg og kontrollutvalgets vedtak – sak 25/2020 i møte 9. november 2020
- Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020 – Alta kommune
- Overordnet analyse 2017-2020 Grunnlag for Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020 Alta kommune
- Risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024

Sekretariatets tilrådning:

Alternativ 1:

Kontrollutvalget viser til rapporten «Rus og psykisk helsevern» utarbeidet av Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS. Kontrollutvalget kan ikke se at revisor i tilstrekkelig grad har ivarettatt brukerperspektivet i sin undersøkelse. Kontrollutvalget tar likevel opplysningene og konklusjonen i rapporten til orientering.

Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:

- Kommunestyret viser til kontrollutvalgets oversendte forvaltningsrevisjonsrapport «Rus og psykisk helsevern».
- Kommunestyret tar opplysningene og konklusjonene i rapporten «Rus og psykisk helsevern» til orientering og slutter seg til anbefalingene som gis i den.
- Kommunestyret ber rådmannen sørge for oppfølging av rapportens anbefalinger med bakgrunn i de funn som er gjort i undersøkelsen, herunder å videreføre og videreutvikle dagens organisering med bruk av oppsøkende metodikk og skriftlige kartlegginger med vedtak, og videre
 - vurdere å iverksette tiltak som i enda større grad sikrer at forsvarlig oppfølging og behandling av ROP-brukere blir gitt
 - vurdere i hvilken grad koordinerende enhet har en hensiktsmessig organisering, kapasitet og kompetanse

Alternativ 2:

Kontrollutvalget viser til rapporten «Rus og psykisk helsevern» utarbeidet av Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS. Kontrollutvalget kan ikke se at revisor har besvart alle problemstillinger utvalget vedtok i forbindelse med bestilling av forvaltningsrevisjonen. Revisor bes derfor om så snart som mulig å foreta ytterligere undersøkelser og avlegge ny rapport når dette er gjort.

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Bakgrunnen for denne rapporten er Plan for forvaltningsrevisjon 2017–2020, vedtatt av kommunestyret i Alta 25. oktober 2016 (sak 97/16).

Kontrollutvalget vedtok igangsetting av denne forvaltningsrevisjonen på møte i utvalget 21. september 2020 i sak 20/2020.

Formål

Det framgår av rapporten at undersøkelsen har rettet seg mot kommunens system for å sikre at personer med samtidige psykiske plager/lidelser og rusavhengighet (ROP) får et forsvarlig, helhetlig og koordinert tjenestetilbud.

Problemstillinger i rapporten

I rapporten framgår det at forvaltningsrevisjonen har blitt gjennomført på bakgrunn av følgende problemstilling:

I hvilken grad mottar personer med samtidige psykiske plager/lidelser og rusavhengighet (ROP-lidelser) et forsvarlig tjenestetilbud fra kommunen?

Avgrensning i rapporten

Det framgår av rapporten at undersøkelsen har blitt rettet mot kommunen som tjenesteyter, mens aspekter som vedrører helsepersonell på individnivå har vært holdt utenfor.

Revisors hovedkonklusjon fra rapporten

Revisor konkluderer med at personer med samtidig psykiske plager/lidelser og rusavhengighet (ROP-lidelser) i stor grad mottar et forsvarlig tjenestetilbud fra kommunen. Revisor vurderer at kommunen benytter systematiske faglige arbeidsmetoder, og aktivt sørger for å ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å kunne gi et forsvarlig tjenestetilbud. Revisor opplyser videre at det i perioder har vært problemer med å få rekruttert, samt beholde, personer med rett kompetanse. Revisors gjennomgang tyder også på at organiseringen av tjenesteområdet tidligere ikke var hensiktsmessig. På undersøkelsestidspunktet er sektoren inne i en omstillingsperiode.

Revisjonens anbefalinger

Revisjonen anbefaler at kommunen i stor grad viderefører og videreutvikler dagens organisering med bruk av oppsøkende metodikk, og skriftlige kartlegginger med vedtak. Revisor anbefaler videre at kommunen

- vurderer å iverksette tiltak som i enda større grad sikrer at forsvarlig oppfølging og behandling av ROP-brukere blir gitt
- vurderer i hvilken grad koordinerende enhet har en hensiktsmessig organisering, kapasitet og kompetanse

Sekretariatets vurderinger:

Sekretariatets vurderinger tar blant annet utgangspunkt i faglige krav til forvaltningsrevisjon slik disse framgår av god kommunal revisjonsskikk – i dette tilfellet RSK 001 - Standard for forvaltningsrevisjon, fastsatt av styret i Norges kommunerevisorforbund (NKRF), heretter forkortet RSK 001.

Sekretariatets vurderinger tar også utgangspunkt i kontrollutvalgets vedtak om bestilling av denne forvaltningsrevisjonen.

Bestilling og problemstillinger

Sekretariatet viser til RSK 001 punkt 4 der det sies at revisor skal gjennomføre oppdraget i forvaltningsrevisjon i samsvar med kontrollutvalgets vedtak. Ved behov for å endre vedtatte avgrensninger skal dette tas opp med kontrollutvalget.

Oppstart/bestilling av denne forvaltningsrevisjonen har vært behandlet av kontrollutvalget i møte 21. september 2020 (sak 20/2020) og 9. november 2020 (sak 25/2020). Sekretariatet hadde i sak 20/2020 foreslått én hovedproblemstilling, mens utvalget vedtok en problemstilling i tillegg til denne. De to problemstillingene er som følger:

I hvilken grad mottar personer med psykiske plager/lidelser og/eller rusavhengighet et forsvarlig tjenestetilbud fra kommunen?

Hvordan opplever brukere med ROP og de pårørende tjenestetilbudet i Alta kommune?

Som følge av dialog med revisor vedtok utvalget i sak 25/2020 å avgrense undersøkelsen til å gjelde tjenester til personer med samtidig psykiske plager/lidelser og rusavhengighet (ROP-lidelser). Avgrensningen innebærer en endring av den første hovedproblemstillingen, men dette framgår ikke uttrykkelig av vedtaket. I sin undersøkelse har revisor lagt følgende problemstilling til grunn:

I hvilken grad mottar personer med samtidige psykiske plager/lidelser og rusavhengighet (ROP-lidelser) et forsvarlig tjenestetilbud fra kommunen?

Vi kan ikke se at revisor har besvart den andre problemstillingen kontrollutvalget vedtok i møte 21. september 2020. Oppdraget kan dermed ikke anses å være gjennomført i samsvar med kontrollutvalgets vedtak.

Avgrensning

I saksframlegg til sak 20/2020 er det presisert at forvaltningsrevisjonen avgrenses til et brukerperspektiv, noe som innebærer at undersøkelsen skal gi svar på om personer med psykiske plager/lidelser og rusavhengighet faktisk blir gitt det tilbud fra kommunen som lov, faglige retningslinjer etc. angir. Det framgår av rapporten at revisor har rettet undersøkelsen mot kommunens system for å sikre at personer med samtidige psykiske plager/lidelser og rusavhengighet (ROP) får et forsvarlig, helhetlig og koordinert tjenestetilbud. I saksframlegget til sak 25/2020 er det gjort følgende vurdering av revisors planlagte innretning av undersøkelsen:

Revisor benevner undersøkelsen som en systemrevisjon, m.a.o. undersøke de systemer kommunen har for å sikre god praksis på området. Sekretariatet oppfatter imidlertid at kontrollutvalgets bestilling indikerer en mer resultatorientert tilnærming, sett i et brukerperspektiv. Dette benevnes i bestillingen med at undersøkelsen skal gi svar på om personer med psykiske plager/lidelser og/eller rusavhengighet faktisk blir gitt det tilbud fra kommunen som lov, faglige retningslinjer etc. krever. Det anses som viktig at revisjonen og kontrollutvalget har samsvarende forståelse av den tematiske avgrensning for undersøkelsen. For å eliminere usikkerhet rundt oppdraget anbefales kontrollutvalget å gi en presisering i forhold til dette spørsmålet.

Sekretariatet vurderer det slik at avgrensningen av den gjennomførte undersøkelse ikke ivaretar brukerperspektivet i tilstrekkelig grad. At den andre problemstillingen kontrollutvalget vedtok heller ikke er besvart forsterker dette inntrykket.

Revisjonskriterier

I RSK 001 punkt 14 sies det at revisor med utgangspunkt i problemstillingen(e) skal utlede revisjonskriterier for hver forvaltningsrevisjon. I rapporten framgår det at revisor har utledet til sammen 9 revisjonskriterier.

I NKRFs kommentarer til dette kravet sies det at å utlede kriterier innebærer at revisor må beskrive eller gjengi kildene til kriteriene og vise en logisk sammenheng mellom kildene og det endelige kriteriet. Dette framgår av rapporten.

Konklusjoner i rapporten

I RSK 001 framgår det at revisor på bakgrunn av sine vurderinger skal konkludere på problemstillingen(e). Rapporten viser at revisor har gjort dette.

Vedrørende revisjonens anbefalinger

I RSK 001 punkt 23 sies det at revisor skal gi anbefalinger når det er hensiktsmessig med bakgrunn i data, vurdering(er) og konklusjon(er), men at revisor likevel ikke skal anbefale detaljerte løsninger. I rapporten har revisor funnet det hensiktsmessig å komme med anbefalinger.

Sekretariatet tilrår kontrollutvalget å gjøre kommunestyret oppmerksom på disse anbefalingene i sin innstilling til kommunestyret.

Kontradiksjon

I henhold til krav i lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk (RSK 001) skal revisor sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til kommunedirektøren. I rapporten framgår det at revisor har gjort dette.

Vedrørende revisors uavhengighet

I RSK 001 punkt 3 framgår det at revisor skal være uavhengig og objektiv ved utførelsen av sine oppgaver. Det framgår videre at vurdering av uavhengighet må dokumenteres for hver forvaltningsrevisjon. Det framgår også at uavhengighet må vurderes gjennom hele forvaltningsrevisjonen. Det framgår videre at oppdragsansvarlig revisor skal sørge for at alle som utfører oppgaver i forvaltningsrevisjonen ivaretar kravet om avhengighet. I NKRF sine kommentarer til dette punktet i RSK 001 sies det at kravet om uavhengighet og objektivitet må gjøres gjeldende for enhver som utfører revisjonsoppdrag for en kommune, samt at dette for innleide rådgivere/konsulenter må sikres gjennom avtale.

Det opplyses i rapportens forord at revisjonen før igangsetting av forvaltningsrevisjonen og ved gjennomføring av undersøkelsen har vurdert sin uavhengighet overfor Alta kommune, jfr. kommunelovens § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Revisjonen opplyser vider at de ikke kjenner til forhold som er egnet til å svekke tilliten til deres uavhengighet og objektivitet til det arbeidet som har blitt gjort.

Leveringstid

Kontrollutvalget vedtok oppstart av undersøkelsen i november 2020 og ferdig rapport er mottatt i oktober 2021. Kontrollutvalget har ikke fattet vedtak om leveringsfrist. Kommunestyret har i møte 23. juni 2020 (sak 69/20) uttrykt at det forventes at forvaltningsrevisjonen leveres i løpet av kort tid. Det kan settes spørsmålstegn ved om revisjonen har levert i tråd med denne forventningen.